

Szerkesztőség:

Rimaszombat Erzsébet-tér 4-ik sz., az emeleten Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona.
Fél évre . . . 4 korona.
Negyedévre . . . 2 korona.

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER: CSÜTÖRTÖKÖN.

Felelős szerkesztő: Dr. DIENES GYULA.

Kiadó-hivatal:

Rimaszombat, Pokorágyi-utca 1. szám a. a könyvnyomdában — Ide intézendők a kiadó hivatali előfizetés, hirdetés, nyilttér és egyéb felszólalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petítor tőrfogata . . . . . 12 fillér.
Többszöri hirdetésnél árkedvezmény.

Nyilttér:

Egy sor . . . . . 40 fillér.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legezélszerűben posta-utalvány útján eszközölhető. — Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.

Az állami tisztviselők mozgalma.

Lapunk múlt számában közöltük azt a felhívást, melyet a tordai állami tisztviselők intéztek a magyarországi összes kartársaikhoz, felszólítván őket, hogy közös panaszainknak orvoslása végett tömörüljenek, alakítsanak helyi bizottságokat és intézzenek kérelmet saját országgyűlési képviselőikhez az iránt, hogy a tisztviselők helyzetének javítása iránt indított mozgalmat támogassák és segítsék diadalra.

A gömörkishontvármegyei állami tisztviselők két ízben is tanácskoztak a tordai átirat fölött s mindkét alkalommal arra a meggyőződésre jutottak, hogy a tordaiak javaslata nem egészen méltó az állami tisztviselői kar tekintélyéhez. Elismerték ugyan, hogy a tordaiak köszönetet érdemelnek, amiért végrehalárá megindították azt a mozgalmat, melyet már régen meg kellett volna indítani Budapestnek, Szegednek vagy Debreczennek, szóval valamely nagyobb központi metropolisnak, — hanem azontúl nagyon szerencsétlennek találták már az első lépését is a „mozgalomnak“.

Hogy az állami tisztviselői kar az országgyűlési képviselő urakat kérje meg, éppen most az új választások küszöbén: „Nagyságos urak, segítsétek rajtunk!“ — Hát ez egy kissé frivol dolog. Sértő a képviselőjelöltre is, meg a tisztviselőre is. Mért nincs olyan bárgyu ember a hármás bércz alján meg a négy folyam mentén, aki ebből a furesa instanciából ki ne tudná olvasni ezt a gyöngéd figyelmeztetést: „Nagyságos képviselőjelölt ur, ha azt akarod, hogy jóba legyünk egymással, hogy rád szavazzak, meg hogy tegyék is az érdekedben valamit, hát akkor te is szavazz mellettünk és te is tégy a mi érdekünkben sokat. Másképp nincs barátság. Do ut des, facio ut facias. Ma már nem az a világ van, aki régen volt, a mikor ránk parancsolhattatok. Ma mi vagyunk az urak (ha pénzünk nincs is).“

TÁRCZA.

Péter és Pál.

Irta: CSERZY MIHÁLY.

Pál a falócán ült kint a ház előtt és sütkérezik a napon. Vessződarabra kötött madzagostorral csapkodja a földet, melyen apró tavaszi bogárkák tartják ide s tova sétatájukat. Továbbá a gyerekeket nézi, kik az eperfák közt a friss gyöpon nagymétáznak. Mindezek igen alkalmas dolgok arra, hogy az ember el ne szunnyadjon a nap sugarak melegétől; bár az unalmat tökéletesen még sem őrzi el. Megjön az szép lassan, azután ránehezedik az ember szempillájára. A karját keresztbe fonja ilyenkor a mellén, a lábait előre nyújtja, ásit, végre lebillen a feje és szundikál. A nap pedig czirógatja. Pál is eljutna már ehhez az állapothoz, azonban jön Péter, a sógor.

— Aggyon Isten! — mondja néhány lépésről.
Pál kinyitja a szemét, fölnezi és álmosan mosolyog.
— Fogaggy Isten!
— Mire végzi kend?
— Ehun e, sütkérezök.
— Jó idő van. — véli Péter az égre tekintve.
— Jó ám, hál' Istennek.
Pál a csizmaszárat ütögeti a vesszővel, Péter pedig előbbre veti az egyik lábát és tömi a ceseréppipát. A bajusza, amint rágyujt, vörös színben ég s mint a ráktűsök mered előre az orra alatt.
— Üljkend le.
— Jobb lösz? — nevetett hozzá Péter.
— Egy a fizetés.

Leül. A térde kiszögletesedik és nyomja kitélé a foltot a nadrágon. Az egyikken lekeshedi a ezérna is, most olyan, mintha lekiváncoznék róla a kabátárából való folt

— Hun járt kend délelőtt? — kérdezi később Péter. — Láttam belülről gyünni.
— Törvénybe vótam.
— Dehogy?
— Az ám.
— Minek?
— Tanunak a Sári gyerek ügyibe.
— Aztán mire mönt kend?

Dicséretükre legyen mondva a gömörieknek, a helyzet javításának ettől a módozatától kezdettől fogva irtóztak és nem is tettek egyebet — ezt is csak azért, hogy az országos jelleggel szervezett mozgalom *eggyöntetőségét* ne zavarják — nem is tettek egyebet, mint azt, hogy a tordaiak által szerkesztett kére iratot — megnevezve a forrást — egy pár meleg szó kíséretében elküldötték a vármegyénkbeli képviselőkhöz. Ezzel se magukat meg nem alázták, se a képviselőket erkölcsi kényszer elé nem állították. Tegyenek a képviselő urak amit akarnak, a tisztviselők is mennek a maguk útján.

Ez az út pedig az — egyenes út. Ennek az irányát találták meg a gömöri tisztviselők, mikor most vasarnap tartott nagygyűlésükön egyhangulag kimondták, hogy a magyarországi állami tisztviselői karnak nem a képviselő urakat kell zaklatni, hanem oda kell fordulni a kérelemmel, ahonnan annak *teljesítését* várni is lehet: a két legilletékesebb tényezőhöz, az országgyűléshez és a minisztériumhoz. Ez a két forum az a *törvényes* ítélőszék, a mely elé a „jog, törvény és igazság“ korszakában a magyar tisztviselői kar is fölemelt fővel és a siker reményével odaviheti a maga sérelmeit.

Ezeket a sérelmeket már réges rég el kellett volna mondani De meg kell adni, hogy az állami tisztviselői kar a *legdiszkrétebb testület*. Szótlanul, lárma nélkül teljesíti a maga kötelességeit. Pedig azok nagyon terhes kötelességek! A tisztviselői kar legtöbb tagja csakis kizárólag ezeknek a kötelességeknek él. Magán ember nem is tud lenni A családi élet örömeiről alig tud valamit, a családja iránt való kötelességeket kénytelen elhanyagolni; *nem ér rá*, hogy privat ember is legyen, csak ugy este 6 órától kezdve, meg talán vasarnap délután. A társadalomnak, sajtónak, nagy uraknak minderről halavány sejtelmük sincs, mert hát a tisztviselők nem *lár-*

máznak, nem dobolnak, nem jajgatnak: — így bizonyosan nagyon jól megyen a dolguk.

Pedig az tudja, aki a bürökban él, hogy egy ember kettő helyett huzza az igát, lázas idegrontó munkában koptatja az életerejét abban a boldog kilátásban, hogy *negyven esztendő múlva* nyugdíjba mehet, ha addig él. Fizetése, mentül alantassabb tisztviselő: annál csekélyebb, még pedig *aránylagosan* is; előléptetésre kilátás nincs, mert hoztak ugyan a nagy urak valami törvényt ezelőtt 8 esztendővel, amelyben az is benne van, hogy legalább 5 évenként mindenkinek feljebb kell rukkolni a fizetési fokozaton, hanem hát ez a törvény is olyan, aminőt már nagyon sokat gyártottak, — mint pl. a párbajtörvény, — melyet a kutya se hajt végre.

Szerencse, hogy a világ kereke nagyott fordult azóta, hogy *Székely Kálmán* ül a kormány rudja mellett. Az ő igazságszeretetébe vetik most a magyar állam szótlan, türelmes igavonói is minden reménységüket. Ő tán megérti legszerényebb és legmunkásabb „közégeinek“ a szívverését és siet jóvátenni irányukban a multaknak bűneit.

Nem is lehet ezt higgadt észszel mástól, pláne közvetítőtől, reményleni.

Éppen ezért tartjuk mi szerencsésnek a gömöri tisztikar állásfoglalását, mely eltalálván a helyes irányt, oly javaslattal lépett a világ elé, mely egyfelől felkölti a rokonszenvet, méltó a tisztviselői kar tekintélyéhez, másfelől pedig a *törvényes* utra terelvé a mozgalmat, biztos kilátást nyújt a sikerre és eredményre. Kívánjuk, hogy a biztos kilátás mentül előbb valóságra változzék!

A nőgyűlés közgyűlése.

Rimaszombat és vidéke jótékony nőgyűlése f. hó 9-én tartotta meg rendes évi közgyűlését, az árvák sor-

a végire érjek. Hát oda is értem, de szörnyen hullott rulum a verejték.

Délben aztán, a mint ezhelődök, fogom a szörszámot mög az égyet-mást, hallom, hogy a tarisznya oldalát valami birizgálja. Ezt mán csak möglesöm, mondok, mer' ez nem ögyéb mint egér. Léguggolok, nézőm, écező csak hujánt valaki. Az asszony. Gyün kiritt szözzel, törülgeti a képit a kötője sarkába. No, a Krisztus verje mög a dógodat, hát tégöd mi lett. Aszongya, hogy a végrehajtók fölirtak mindönt, még a gyerek ködmönit is.

Mondok oszt' tovább is, de a bíró mögént a szavamba vág. Aszongya az Isten álgya mög kendet, né beszéjjon tücsköt bogarat össze, mondja amit kérdeztem.

Mondok, ez se nem bogár, sem nem tücsök, teken-tetős ur, ha azt akarja, hogy nyomon beszéljek, hallgasson ki. Hát jó van. Átugrom aztán a végrehajtókat, ott penészögygyenek meg, a hun vannak, tovább mondom. Szerdán egész nap azon törtém a fejem, hogy miből is fizessm ki azt a kis porciót. A tehénre is gondoltam, hogy eladom, mög van egy-két fölöntő buzám, a mit magnak hagyogattam . . . De nem vótam hozzá öleg okos . . . Mit csinájjak, a ki áldója van a világnak. Mit no? . . . Amint így töröm zuzom magam, écező csak gyün a Varnyu komám, aszongya, hogy a fiamat, a Pali gyereköt befogták a vizitáczió . . . Majd hanyat vágótam. Tudtam, mondok, mer' nem nadrágos a gyerek. Az ur az mind untöglük.

Észrevöttem, tucya kend, magamat, hogy görbén szóltam, oszt' hamarosan kiigényösitettem a szavamat. Mondok, mer' a mög mind kehös. Aztán tekintetös bíróság, szörnyen el vótam szomorodva, mondok, most mán a dolog se köll, kapom magam másnap röggel átlüködök Topa Pétörhöz, egy kis sziverösítöre. Teeczekik tunni, a ki entülem a hatodik, vagy hetedik házba mérí az italt. Ott van Hujántó Mihály, a harangozó, mög egy-két ilyen magamszörü embör, hát bizon, mi tagadás, belemelegöd-tünk a beszédbe. Aszongya a Pétör, hogy az angolokat mögént elpáholták mán a burok. Mondok, az igön helös, a mire mög a Mihály hirtelen rátromfol, hogy biz az nem jó van . . . Hát bátya mögént csak nem állja mög szó nélkül a bíró, belehujánt, hogy csak nem kezdek politizálni. Mán hogy kezdenék, nem kezdök, de a való igazság okáért is el kell mondani . . . Igazságom van é sógor?

— Elmondtam mindent amit tudtam.

— Vallott kend?

— Hát . . . Mindönt egy szóig.

— No! . . .

— Pedig vöttem észre, nem igön tetszött a bírónak, hogy ugy beleereszködtem, de mondok, ha mán ide hittak, én bizony nem hagyok ki egy szót sem! Elmondom töviről hegyire ugy, a mint történt.

— Jó tötte kend . . . nem tilos a beszéd.

— Persze hogy nem.

Pál ismét a földet birizgálja, Péter pedig a pipával vesződik. Rossz a dohányja, nem bír égni. Később ő kezd a beszédbe:

— Hogy vót mán na, mondja kend el.

— Hogy? — köhint Pál.

— Azt, azt . . .

— Hát odaállok tucya kend a rézfeszület elibe, szemközt a bíróval, azt' várom, hogy mit akar. Aszongya, hogy mondjam el az esetöt. A veszeködést, ami szombaton napáldozat után történt itt a ház előtt é . . . Elmondom no. MÉR' né mongyam el. Belekezdök aztán, mondok, kéröm szeretettel a tekintetös urat, hát biz az ugy vót az igazat megvallva, hogy hétfön hajnalba, a mint föl-tápáskodok, aszondom az asszonynak, hallod é hé, ereggy mán a kamrába vágj egy darab rozskinyeret mög szalonát, hogy mék ki a földre azt az elmaradt darabot fölásni. Az asszony kimén, hozza a kinyeret mög a szalonát, beletöszöm a tarisznyába, a tarisznyát a nyakamba akasztom, akkó' jut eszömbé kéröm, hogy nini, masina mög nincs a tartóba. Mondok, hallod é anyjuk, van ott a poczon egy egész pakli . . .

Itt aztán bele szól a bíró, hogy aszongya jó van jó, ez nem ide tartozik.

Dehogy nem tartozik ide kéröm szeretettel, mondok, nagyon is ide tartozik. MÉR' mér'? MÉR' azér', hogy az ásást aznap nem birtam elvégezni, nagyon kemény vót a föld. Keddön röggel mögint csak kiballagok, mondok, ha a fölséges Uristen eröt, egészségöt ad, harangszóra majd csak a végire járok. Ugy is vót. Csak az vót a baj, hogy a mint kilépök a kapun, hát a sánta kúdús gyün rám szömbé. No mondják, itt mán mögén nem lösz szörönesém. A sánta valahogy elkeczmergött mellettem, én mög möntem tovább. Ki is értem szöröncsésen, aztán néki fogtam a dolognak amugy Istenigazából, hogy délre

sán szánakozó nemesszövületi hölgyeknek óriási részvételével, az árvák legnagyobb jótévedőjének *Samarjay János* elnöke alatt. A gyűlés legfontosabb tárgya a választmány *évi jelentésének* felolvasása volt. A melyet *Dr. Wallentini Dezső* jegyző nagy gondal és figyelemmel szerkesztett meg. A jelentés így szól:

Mélyen tisztelt közgyűlés!

Immár egy éve mult, hogy a közgyűlés megtisztelő bizalma ismét a mi kezünkbe rakta le a jótékony nő-egyesületnek külső és belső vezetését. Még élénken él lelkünkben az a meghatározó kedves jelenet, az a nyájas kép, mely a mélyen tisztelt Közgyűlés őszinte szeretetének és osztatlan bizalmának felejthetetlenül jóleső megnyilatkozásait ábrázolja. Még ma is meg-megesevadül fülünkben az a szerető szivekből előtört éjlen, melylyel a közgyűlésnek előkelő tagjai valamennyien egy szívet és egy akarattal két nemes és gyöngéd szívre: *Samarjay Jánosra* és *Molnár József* bízta az egyesület vezetését, az elnöki, illetőleg az alelnöki tisztet. A tisztikarnak és a választmányának többi tagjai — mi is éreztük még a szeretetnek azt a jóleső melegét, mely egy év előtt megválasztásunkkor felénk sugárzott. Hát hogyne fogadtuk volna el szívesen és örömmel a megtisztelő megbízatást?!

Szíves készséggel és szívbéli örömmel iparkodtunk is az elmúlt egész éven át tisztünkben eljárni, a reánk bízottakat lelkiismeretes teljesíteni. Szívesen és örömmel, mert hiszen szeretett *elnökünknek* lankadatlan tevékenysége, tettereje és mindenkit megnyerő, általánosan ismert finomsága és gyöngédsége mellett csak öröm és gyönyörűség volt a mi munkánk! Hiszen ő, művelt lelkének óriási tevékenységével, nemes szívének könyörületességével, lelkesedésével mindnyájunkat magával ragadott e legnemesebb munkában: árvák, szerencsétlenek sorsának enyhítésében. Hü segítőtje, lelki testvére és a munkában dolgos jobbját volt szeretett *alelnökünk*. Az ő lelkesedését, az ő szerénységét titkos, a feltűnést kerülő folytonos munkásságuk jellemzi a tisztikar többi tagjait is, így különösen a legsúlyosabb teendőket megbízott igazgatót: öv. *dr. Marikovszky Istvánt* az ő lankadatlan és páratlan buzgóságával, körültekintő és tapintatos igazgatásával. Böles tanácsadónk, lelkesítőnk volt ez évben is kedves titkárunk: *Baksay István* kir. tanácsos, az egyesületnek megalapítója, mai fejlettségének, virágzásának egyik fő ápolója és megteremtője. Példás buzgósággal, lelkiismeretes pontossággal teljesíté nehéz tisztét *Eperjessy József* pénztáros is. És mindenkor kedvvel, szíves örömmel felelt meg köteletségének *Wallentini Dezső* dr. a jegyző is.

A tisztikar munkáját nagyban megkönnyítették a választmányának többi tagjai is élénk érdeklődésükkel és új tagok megnyerésével. Így a rendes tagok sorában üdvözölhetjük *Geduly Gézánt*, *Kerekes Dezsőnt*, *Várdy Pálnét* stb.

Adományokkal segítettek, halára köteleztek Rimaszombat r. t. város nemes tanácsa, a táncsterem átengedésével, *Szerényi János* ismét 10 koronával, a rimaszombati takarékpénztár ismét 60 koronával, a gömörmezei nép- és iparbanc ismét 20 koronával, a gömörmezei takarékpénztár és hitelbank 10 koronával. — Hálás szívvel mondunk köszönetet mindannyioknak. Hála és köszönet illeti a nagy közönséget is, mely ünnepélyünket, gyűjtéseinket nemes áldozatkészséggel, anyagilag és erkölcsileg hathatósan támogatta.

A nemes pártolással, ez adományoknak köszönhetjük, hogy egyesületünk alapítókéje immár 43954 korona 23 fillérre szaporodott, s hogy az alapvagyon e szaporodása mellett 1434 korona 64 fillért fordíthattunk árvák ellátására és számos szűkölködő nyomorának legalább ideiglenes enyhítésére. Összesen 20 árva és 9 törődött agg nyert állandó védelmet — élelmet, iskolázást, ruházatot — a nő-egyesület védő oltalma alatt. A polgári leányiskola fenntartásához is 200 koronával járultunk.

Egyesületünk mult évi történetének különben szomorú lapjai is vannak. A kérlelhetlen halál járált a mi sorainkban is. Elragadta tőlünk volt szeretett igazgatónkat

— Igaza van kendnek nagyon is, — erősíti fejbőlintva Péter.

— No azé mondom. Aztán fel is okosítottam a bírót, monok tekintetes bíróság, a legjavát csak nem lehet kihagyni. Mer' szégyön ide szégyön oda, be köll üsmerni, hogy egy kicsit a fenekire találtunk nézni az üvegnek, aztán ránk is sütődött mán, mikor kilükdösött bennünket a Péter. Hogy akkor este mi történt, monok, mán engedelmet kérök a tekintetes bíróságtól, arról nem tudok semmit, mer' magamról sé tudtam semmit. Röggel a mint fölérek, neköm gyün az asszony, azt' mindönnek e'mond, csak jónak nem. No mán ezt, monok, csak nem szívelöm el, csititom, hogy erre, arra, azt a . . . de csak tovább pörög a nyelve. — Eccezt azé mögskálom, kapom a csizmat, ezt a melyik a lábamon van, aztán olyanformán tanátam hozzávagni, hogy égszörre mögkéült az egyik ábrázatja. . . Nem is szót aztán egy huszonnégy óráig égy kukkánást sé. Ugy költett körülzírógatni, hogy né bolondozzon mán, nem az ilyen embörök közé való a harag. Nagynehezen aztán mög is békült. . . Igy kerültünk ki szombaton délután a ház elébe sűtkérezni. A mint nézük a járókelőket, égször csak valami nagy sokadalom grün felénk. Ordítanak torkuk szakadtából. Alighanem ütnek valakit, monok. Ugy is vót. Ütötték egymást, aztán haladtak felénk. De hogy kik vótak, nem tudom. . . Mögmarkolja az asszony a károm, aszongya: hallja kend apjuk, még majd nekünk találnak gyünni. Az nem löhetetlen monok. Gyerünk be, mondja ü. Sé szó, sé beszéd, biz' ott hurezőkötünk be azonnal. Még a kaput is bezártuk utánunk. Ott asztán szuszogtunk, még csak le nem esöndösödött az uteza. Igy hát tekintetes bíróság az egészből nem láttam semmit, nem is tudok az egészről semmit.

— No, mit szöl kend hozzá? — kérdezi Péter felé fordulva később.

— Hát csak annyit, hogy kimagyarázta kend alapján.

— Ugy-e?

— Az ám.

— Nini. . . Legalább ne mondassák az embörre, hogy ökör.

és utóbb a választmányak buzgó lelkes tagját *Vozary György* né, *dr. Veres Samunét* az alapítók sorából és *Gecs Istvánt*. Legyen emlékükd áldott!

E szomorú emlékeken megilletődéssel átsuhavva, meg kell emlékeznünk örömnapiainkról is. Mert ilyenek is voltak. Ilyen volt a decemberben megtartott karácsonyfűnnep a maga meghatározó egyszerűségével, esodálatosan édes-bus örömeivel és népes közönségével, melynek karácsony-újvői szokásos nemes adakozásából 222 kor. gyűlt össze a karácsonyfára és a gyermekek takarékkönyvecskéibe. Hálás köszönetet mondunk érte a nemes adakozóknak és szívbéli köszönetet nagy. *Czinke István* lelkész urnak is szíves megjelenéséért és szép beszédeért, melylyel a gyermekek szívében a gondviselés iránti háláérzetét gyújtotta lángra.

Volt még egy külső sikereken is fényes, ragyogó ünnepünk! Pedig, mélyen tisztelt Közgyűlés, a mi szeretve-szeretett elnökünk és az ő nemes szívű elnöktársai épen szívesen nem keresik, sőt épen nagyon is kerülők a külső szereplést, a nyilvános fellépéseket. De a nagyközönség a megelőző évek pompásan rendezett ünnepségei után elvárja, sőt követeli, hogy a nőegyesület minden évben rendezzen nyilvános táncestélyeket. Elnökségünk tehát csak a közóhaj előtt meghajolva vállalta el az 1901. márczius 2-án megtartott domino-estély rendezését, melynek minden terhe, fáradsága ugyszólván és kizárólagosan az ő vállalkra nehezedett! De faradásukat páratlan szép siker jutalmazta. Hiszen mindannyian emlékeznünk még arra a ragyogó, szép estélyre, a táncteremben vidáman zsibongó, minden társadalmi osztályt egyesítő óriási közönségre, mely örömmel és telt erszényekkel jelent meg, hogy megjelenésével nyilvánosan is kifejezze a jótékony nőegyesület vezetője iránt érzett szeretetét és tiszteletét és bizalmát; kis városunkban szokatlanul nagy számban gyűlt össze, hogy tömeges filléreivel segítségünkre legyen nemes munkánk teljesítésében! Ime: 882 kor. volt ez egyetlen estélynek tiszta jövedelme. Midőn a nagyközönség is ily hathatós anyagi és erkölcsi támogatásban részesít, hát hogyne viselnök mi továbbra is szívesen és örömmel a reánk bízott megtisztelő tisztet?!

Szívbéli örömmel és készséggel fogunk iparkodni az egyesület érdekeit a jövőben is előbb-előbbre vinni, csak a mélyen tisztelt közgyűlés minden egyes tagjának jóakaró pártolása és támogatása legyen továbbra is velünk! És mi hisszük, hogy — mint a multban — velünk lesz a jövőben is.

E hitünkbe vetett bizó reménnyel fejezzük be az 1900—1901. évről szóló ezen jelentésünket, kérésünkkel, kérvén annak szíves tudomásul vételét.

Ennek tudomásul vétele után a közgyűlés a megüresedett választmányi helyeket töltötte be. Egyhangú lelkesedéssel *Boczko Danielnét*, — a ki 100 koronával lépett az alapítók sorába — *Kubinyi Andornét*, *Soós Ferencznét* és *Szontagh Károlynét* választották be a választmányba. — Ki kell emelnünk még a közgyűlésnek azon derék határozatát, mely az ápolt gyermekek minél gondosabb ellenőrzését czélozza s mely abban áll, hogy ezentul az árvák minden hónapban legalább egyszer tartoznak gondozóikkal együtt a felügyelő gyámnya — egy-egy nőegyleti tag — előtt megjeleneni egy-egy láttaozás végett készült könyvecskével. Helyes, derék határozat! Örömmel és szívesen elismerjük, hogy a nőegyesület mindenben lelkes buzgósággal teljesíti magasztos hivatását. Isten áldása kísérje munkásságát a jövőben is!

Az állami tisztviselők közgyűlése.

Folyó hó 16-án délelőtt tartották meg az állami tisztviselők előre hirdetett közgyűlésüket a kir. törvényszék nagytermében. A közgyűlés egyetlen tárgyát a *tordai* tisztviselők átirata képezte, melyet akként intéztek el a nagy számmal összegyűlt tisztviselők, hogy a tordaiak által fogalmazott felkérést néhány sor kíséretében elküldötték a vármegyei országgyűlési képviselőknek; továbbá megalakították az „állandó bizottságot”, a helybeli és vidéki állami hivatalok főnökeiből, — de e mellett határozatképp kimondották, hogy a tordaiak javaslatát elegetőnek és czélravezetőnek nem tartják, hanem azt kívánják, hogy országos tisztviselői kongresszus tartassék, melyből az egyedül illetékes fórumokat: az országgyűlést és törvényhozást kell megkeresni a tisztviselők helyzetének javítására.

Kimondta végül a közgyűlés, hogy e javaslat elfogadására az összes állami tisztviselői központokat átiratban felkéri.

Az átirat szó szerinti szövegben a következő:

Magyarország összes állami tisztviselőihez.

(Válasz a tordaiak felhívására)

Ismeretes, hogy a tordai kartársak az állami tisztviselők nyomasztó helyzetének javítása végett mozgalmat indítottak s ennek során javaslatba hozták, hogy az összes magyarországi vármegyék területén lévő állami tisztviselők „állandó bizottságot” szervezenek és intézenek kérelmet saját országgyűlési képviselőikhez, hogy törvényhozzói szavakkal a tisztviselők helyzetén segítsenek.

A tordaiaknak ezen javaslatához mi hozzájárulunk ugyan és a mozgalom megindításáért nekik köszönötünk és elismerésünket fejezzük ki, ámde azt egymagában elegendőnek és czélravezetőnek nem tartjuk.

Nézetünk szerint az állami tisztviselői karnak nem az országgyűlési képviselő urakhoz, vagy legalább is nem egyedül azokhoz, — hanem a két legfőbb és legilletékesebb tényezőhöz: magához az államkormányhoz és a törvényhozáshoz kell tolyamodniok helyzetük javításáért. Memorandumot kellene tehát készíteni, melyben bizodalmasan fel kellene tárni a tisztviselői kar életviszonyait s az ehhez fűzött kérelmet részletes adatokkal tüzetesen kellene megindokolni, mert csak a valóéletből vett pozitív adatok feltárásától lehet reményelni a kívánt eredményt.

Fel kell nyitni a kormánynak és a törvényhozzónak szemét; meg kell világítani a magyarországi állami

tisztviselő nehéz életviszonyait és nyomasztó helyzetét. Mert merjük állítani, hogy ezt a helyzetet a maga egész ridegségében Magyarországon teljesen senki sem ösmeri, sem kormány, sem törvényhozás, sem sajtó, sem társadalom, mivel, hogy eddig ama jó reménység fejeben, hogy egyszer valahára majd segítenek rajtunk, mi magunk haligattuk el bajainkat, mi magunk takargattuk sebeinket.

De ma, mikor látjuk, hogy a majdnem egy évtizeddel hozott s bizony sovány ígéretek tartalmazó 1893. évi I. t. czikket sem hajtottak végre és mikor tudjuk, hogy Magyarország kormányzói székében olyan férfiak ülnek, a kik elé teljes bizodalommal járulnak a „jog, törvény és igazság” jelszava bátorit: ma csakugyan félre kell tennünk minden tartózkodást és nyíltan, bátran, férfiasan és önértetesen meg kell mondanunk a világnak, hogy a magyarországi állami tisztviselői kar teljes szolgálatainak hűsége, odaadó és becsületes teljesítéseért oly silány javadalmazást húz, hogy e mellett az életfentartásnak nehéz gondoljai, kivált a családosi tisztviselőt, napról-napra súlyosabb és súlyosabb válságba kergetik.

Meg kell mondanunk, hogy ez a válság egyuttal a közügyeknek is hova-tovább kiszámíthatlan kárával jár, tehát ezen most már elodázhatatlan segíteni kell.

Ez a mi nézetünk. Azt hisszük: velünk érez Magyarország állami tisztviselői karának legtöbb tagja.

De már most, hogy ez a közös érzés, ez a sok közös panasz, egy jól megszerkesztett nagy memorandum összefoglalható legyen, ahhoz véleményünk szerint mindenekelőtt egy *központi intéző szervezetre* van szükség, amely a pozitív adatokat összegyűjtse, feldolgozza, formába öntse s aztán mindent, ami a végrehajtással jár s ami a tisztviselői kérdés napirenden tartásához sajtóban és társadalomban hozzátartozik, azt mind — a jól működő gépezet pontosságával — elvégezze.

Indítványozzuk tehát, hogy a magyarországi állami tisztviselők *tartsanak Budapestben folyó év szeptember 8 és 9. napján állami tisztviselői kongresszust* s ezen a kongresszuson szervezzék az állandó *központi bizottságot*.

A kongresszusra küldjön minden vármegye és törvényhatósági joggal felruházott város állami tisztviselői kara 2—3 képviselőt, de jelen lehessen azon minden állami tisztviselő, aki önként jelentkezik.

Felkérjük a Budapesti lakó kartársakat, hogy a kongresszus összehívásának és előkészítésének dolgát tegyék a magukévá, a többi kartársakat pedig arra, hogy ezt az indítványunkat elfogadva, arról vagy minket, vagy a budapesti kartársakat értesítsék.

Kelt a gömörkishontvármegyei állami tisztviselői karnak 1901. június 16. napján tartott közgyűléséből.

Kubinyi Andor, *Kubinyi Aladár,*
kir. p. ü. igazgató, intéző elnök. kir. tsz. elnök, a közgy. elnöke.
Józsa Antal,
kir. tanfelügyelő, jegyző.

Rimaszombat város polgármesteri hivatalától.

Pályázati hirdetmény.

2217/1204. sz. — Szab. Rimaszombat r. t. város közönsége által a helybeli m. kir. földműves iskolánál tett 300 koronás alapítványi helyek közül az 1901—902. tanévre egy üresedésben van. Felhivatnak azért mindazok, kik ezen alapítványi helyet elnyerni óhajtják, hogy ez iránti betöltött 17 éves életkor, erős, egészséges testalkat, illetőségi és erkölcsi, valamint annak elfogadását tanúsító bizonyítvánnyal felszerelt kérvényüket, hogy a pályázó jól ír, olvas és a négy alapművellettel számolni tud, a város tanácsához folyó év *július hó 15-ig* beazárolag adják be.

Kelt szab. Rimaszombat r. t. város tanácsának 1901. évi május hó 31-én tartott üléséből.

Dr. Kovács, főjegyző, polgármester h.

Közönség köréből*)

Várgede, 1901. jun. 16.

Megáldotta a jó Isten a mi megyénket bámulatos természeti kincsekkel, a sok között milliókat erő gyógyforrásokkal. Ilyen esodálatos erejű és értékű a *Várgedén* lévő vasas-savanyu forrás is. Csak esodálattal kell megemlítenünk, hogy a nagy közönség nem pártolja, nem keresi fel oly számban e kedves, kies fekvésű helyet, a mennyire az önmaga is megérdemli, de különösen a saját egészségünk megköveteli. Van e fürdőnek egy igyekvő, jóakaratu tulajdonosa, a ki tehetsége szerint iparkodik is fejleszteni a fürdőt. Ebbeli működését tehát csak dicsérettel kell megemlítenem. De van egy intézkedése, melyet a fürdőző közönség, és így a tulajdonos saját érdekében is kifogásolok, sőt ellene határozottan tiltakozom! És pedig az az eljárása, hogy e hét első napján figyelmeztette a jegyet váltó azon vendégeket is, a kik a faluban, nem is mint fürdőzők, hanem csupán mint egy ottlakó, előkelő uri családnak magánvendégei tartózkodnak ott, hogy mondom, vasárnap reggel kijelentette ezek előtt is, hogy e naptól kezdve, hetenként és *személyenkint 2 koronát fog tőlük beszédni cigány, illetőleg zenedij címén!* Hát, kérem, ez határozottan helytelen dolog, sőt azt hiszem, *jojtalanság* is!?! Hozta a fő-idején alatt telemelne a tulajdonos a saját szobáinak, az ellátásnak, sőt talán a fürdő jegyeknek az árát is, — de természetesen akkor is csupán az *illetékes hatóság törvényes beelvegyezésével* — hát ebbe beleynyugodnám, ámbár ekkor is kérdés, vajlon a drágítás a fürdő javára szólnék-e. De, hogy ez talán önkényes cigányadó kivetése a faluban lakó vendégekre sérelmes, ez az én határozott meggyőződése. És mivel hogy én e nekem végtelenül kedves és mindenkinek ajánlandó fürdőnek csupán a javát akarom — hisz e gondolattal vezérelt e felszólalásomban is — egyenesen kérem a fürdő tulajdonosát, hogy e sérelmes és — kimondom azt is — nagy adót rögtön szüntesse meg. Mivel pedig a kivetés *jósságáról* sem vagyok tökéletesen meggyőződve: tisztelettel fordulok az illetékes hatósághoz: a feledi szolgabírói hivatal mélyen tisztelt vezetőségéhez e kérdéssel, van-e tudomása a várgedei fürdő tulajdonosának ez eljárásáról?

A fürdőző közönség nevében

ő.

*) E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a Szerk.

Hirek és vegyesek.

Lapunk jelen száma utolsóelőtti e negyedik évben. Olvasóink láthatják azt a lankadatlan törekvést, melyvel igyekszünk a vármegye központjában egy minden tekintetben megfelelő, a közélet mozgalmairól hű tükörrel mutató, nyugodt komolysággal és változatosan összeállított hírlapot fenntartani és azt fejleszteni. A közönség erkölcsi támogatása mellett szükséges azonban az anyagi pártfogás is, mert a lap kiállítása, szétküldése költséges.

Felhívjuk tehát lapunk eddigi előfizetőit és barátait az előfizetésre, s illetve a régeinek megújítására. Az előfizetési díjjal hátralékosokat pedig tisztelettel kérjük, hogy hátralékaikat szíveskedjenek haladéktalanul beküldeni. Sajnos, hogy olyanok is vannak, kik évek óta nem tettek eleget kötelezettségüknek. Amennyiben a hozzájuk íremtelten intézett levélbeli megkeresés is eredménytelen volna, kénytelenek leszünk más uton jogos követelésünknek érvényt szerezni.

Lapunkat a t. olvasóközönség jóindulatába ajánljuk. Rimaszombat, 1901. június 20.

A „Gömör-Kishont” kiadóhivatala.

Királyi kitüntetés. *Szentpétery* Sámuel, a pelsőci ev. ref. egyház érdemeiben gazdag veterán lelkesítő, a gömöri ev. ref. egyházmegye volt esperesét, egyházi és tanügyi téren kifejtett hosszas, buzgó és sikeres működésének legmagasabb elismerésül O felsége a Ferenz József rend lovagkeresztjével tüntette ki. — Mi is a legjobb kívánatunkat tolmácsoljuk e nemes férfinak kitüntetése alkalmából.

Miniszteri biztos. *Bernáth Dezső* miniszteri osztálytanácsos a munkás viszonyok tanulmányozása céljából f. hó 19-én városunkba érkezett.

Kinevezések. Öz dr. *Marikovsky* István és *Mészáros* Malvin okleveles tanítónöket, kik a helybeli állami elemi leányiskolánál, mint megbízott helyettes tanítónök működnek — a vallás és közoktatásügyi miniszterium ugyanezen iskolához rendes tanítónökké kinevezte. Öszintén gratulálunk!

Uj magyar állampolgár. Örömmel üdvözljük *Richter Igolyó* Adolf csehországi illetőségű földbirtokost, ki a magyar állampolgári esküt alispánunk kezébe f. hó 18-án tette le. Bérbe vette a jános báro Nyáry-féle birtokot, s ott letelepedve cselekedeteivel is a magyar államnak óhajt áldozni.

Adomány Gróf *Andrássy* Dénes, a jótékony-ságáról általánosan ismert főúr, újabb, gazdag adománnyal szaporította jótékony cselekedeteinek számát. *Monoki* (zemplénmegyei) kastélyát a hozzá tartozó terjedelmes parkkal együtt a siketnémák részére felállítandó nevelő intézet számára átengedte. A gazdag adományért *Wlasics* Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter levélben mondott köszönetet a jótékony főúrnak. Igen valószínű, hogy ezen emberbaráti intézet a legközelebb megnyílik.

Eljegyzés. *Magyar* Rezső hidász-hadnagy Szegedről eljegyezte *Darvas* Pál szép és kedves leányát *Margitát* Hanván. Üdvözljük a jegyes párt.

Bírósági hírek. *Kubinyi Aladár* kir. törvényeszi elnökünk f. hó 17-én érkezett vissza városunkba a kir. járásbíróóság megvizsgálása után, s már átvette a kir. törvényszék vezetését. — *Dr. Mészáros István* ideiglenes megbízott ügyész vezetje a kir. járásbíróóságok büntető adminisztratív ügyeinek és az ügyészi megbízottak ügykezelésének megvizsgálása után városunkba visszatért s átvette az ügyész vezetését, mit eddig dr. *Minich Jenő* kir. alügyész látott el, ki 4 heti itt lét után visszatért Kassára, mint állandó székhelyére. — *Langhoffer Viktor* Tornallyára kirendelt kir. járásbíróági albiró, miután *Basulács Barna* Tornallyára kinevezett albiró hivatalát már átvette, visszatért a rimaszombati kir. járásbíróósághoz, mint végleges székhelyére.

Magyar felolvasás Bécsben. A Veszprémben megjelenő „Iparosok Lapja”-ban olvassuk, hogy Bécsben a magyar iparos körben *Rábely* Károly, lapunk kiadó-tulajdonosának derék fia érdekes és nagy tetszéssel fogadott felolvasást tartott a magyar gyáriparjáról.

A vármegyei tisztviselők utiatalánya. — mint értesülünk — jelentékenyen emelkedett. Az új miniszteri intézkedés értelmében az alispánnak 1400, a főszolgabírónak 1000, a megyei főorvosnak 1000, a járási orvosoknak 600 korona lesz az évi utiatalánya.

Vallásvizsgák. A rimaszombati állami elemi és községi polgári iskola ev. ref. és ág. ev. vallású növendékei e hó 16-ikán délelőtt tettek vizsgát nagy érdeklődő közönség jelenléte mellett saját templomaikban. Az ev. ref. vallásukat *Czinke* István lelkész, *Nagy Zoltán* és *Bodor László* tanítók vizsgáztatták, kik a hitoktatói állás, betöltetlen volta következtében, mint helyettes hitoktatók működtek egy ideig s dícséretre méltó eredményt értek el. — Az ág. ev. vallású növendékeket pedig *Hujber* József hitoktató tanította és vizsgáztatta szép eredménnyel, mely vizsga után a Széchenyi kertben az egyházmegyei tanügyi bizottság tiszteletére kedélyes ebéd rendeztetett. — A róm. kath. növendékek vizsgája pedig 17-én délelőtt és délután volt nagyszámú szülő érdeklődése mellett az illető iskolák helyiségeiben, hol *Gallusz Péter* hitoktató mutatta be buzgó fáradozásának szép eredményét.

Tanulmányi kirándulás. Az ungvári papnövende 12 növendéke *Nitsman* gazdasági szaktanár vezetése mellett f. hó 18-án városunkba érkezett, hogy a kurinci pusztán elhelyezett m. kir. áll. földmives iskola telepét megtekintse, s annak berendezését tanulmányozza. A kirándulók *Fekete* Pál az intézet jeles igazgatója fogadta, s d. e. 10 órakor az érkezés után nyomban kocsikra ültek és az iskola-telepre hajtottak. Itt a tanítótestület élén az igazgatóval részletesen megmutattott mindent, a mi a vendégeket érdekelte, s ezek nagy figyelemmel hallgatták a telep tanulságos ismertetését. A körút után társas ebédhez ültek, melynek végeztével délután 6 órakor bejöttek a városba és megtekintették a Széchenyi-kertet. A vendégek általában igen kellemesen érezték itt magukat, s a földmives iskola igazgatója előtt hálás köszönetüket fejezte ki, az esteli vonattal elutaztak.

Gyárak vizsgálata. Az új miniszteri rendelet értelmében a gyárak egészségügyi szempontból szigorúan megvizsgálandók és ellenőrzendők. A rimaszombati járásban levő gyártelepeket dr. *Fodor* Béla járásorvos *Molitorisz* szolgabíróval együtt most vizsgálja, s már

eddig a *gyűbékői* fűrés, a *kökői* és *ujantalvölgyi* üveggyár s a *tiszolci* vasgyár telepét vizsgálták meg.

Hivatalvizsgálat. *Kocourk* Ferencz m. kir. állategészségügyi felügyelő f. hó 9—12-én városunkban, majd folytatólag 17-éig a vármegye területén időzött. Héttón *Palm* Nándor m. kir. főállatorvossal együtt az ősz folyamán felállítandó patkolási tanfolyam szervezése céljából főispán ur örméltóságánál, a vármegye alispánjánál és a pusztaszabadkai ménteleposztály parancsnokánál tisztelegtek, hol igen előzékeny fogadtatásban s a tanfolyam létesítésére nézve a legmesszebb menő erkölcsi támogatásban részesültek. Törvényhatósági m. kir. főállatorvos jelenlétében a m. kir. állatorvosoknál megtartott hivatali, valamint a vármegye állategészségügyi intézményeinek vizsgálata alkalmából a szakszolgálat pontos elátása felett öszinte megelégedését fejezte ki.

Virágünnepély. A polgári olvasókör által f. hó 23-án azaz vasárnap rendezendő virágünnepély, mint az eddigiekből látható, fényesen fog sikerülni, s valóban páratlan ünnepélyben fog gyönyörködhetni megyénk s városunk nagyközönsége. *Samarjay* Jánosné védnök, *Farkas* Zoltán kocsikorszó elnök és *Hamaliár* Lajos kocsikorszó főrendező, valamint *Schulhof* Pál vigalmi bizottsági elnök, ki az egészen a lelke s mozgató ereje, minden elkövetnek — fáradságot, anyagi áldozatot nem kimélve — hogy az oly fényesen ígérkező virágünnepély Gömörvármegye mulatságaihoz méltóan páratlanul sikerüljön. Mint halljuk 40, részben 4-es és 2-es magánfogásban virággal földiszítve gyönyörködhetünk. A kocsikorszó elöl 20 kerékpáros fogja vezetni a menetet, középén és végén 4-es ökrös szekerek fogják tartani a felvonulást. A tánc 5 órakor veszi kezdetét, s hihetőleg, a mint az emelkedett hangulatból lehet következtetni, csak a reggeli órákban fejeződik be. 100-nál több lampionnal lesz földiszítve a tánchelyiség s körülötte levő éden. A Deák Ferencz-utczán nagy nemzeti színű zászló hirdeti e nagy nap eljövételét, s a szél által ringatott trikolor hívogatja közönségünkét ez ünnepélyre, mely reméljük, várakozásunk felül fog sikerülni. Megemlítjük, hogy a kocsikorszó művirág nagy választékban kapható *Grosinger* Miksa üzletében a Deák Ferencz-utczában, s felhívjuk a közönség figyelmét az izlés és szép nyerelemény tárgyra, melyek közszemlére vannak kitéve. Az 1. számú nyerelemény tárgy, a mulatság napján szépen feldisznítendő izléses virágkosár a *Lévai* Izó könyvkereskedése, a két másik nyerelemény: 5 üveg finom pezsgő és egy hat szemlére való üvegkészlet a *Huas* Salamon üvegkereskedése kirakatában látható.

Panaszt kaptunk ismét és szívesen fel is hívjuk a rendőrség figyelmét arra, hogy térzene alkalmával a sétányon elhelyezett ülőpadokat a helyükre mesterlegények és eselédék elhurcolják, s a maguk részére lefoglalják, úgy hogy a sétáló intelligens közönség, mely tulajdonképp a térzenét fizeti mikor elfárad, nem kaphat pihenő helyet. Ajánljuk a rendőrség figyelmébe s kérünk intézkedést, hogy a padok térzene alkalmával is helyeiken hagyassanak.

Közgyűlés Csizben. A eszi jód-brom forrás fürdő részvénytársaság f. június hó 15-én tartotta népes közgyűlést Csiz fürdőben *Molnár* József igazgató elnökele alatt. Alkalmi elnöké megválasztott *Sassy* István, jegyző *Horváth* József. Az igazgatósági és felügyelő bizottsági jelentést a közgyűlés tudomásul vette. Örömmel vette tudomásul a közgyűlés, hogy újabb 10 szoba készült és lett átadva a forgalomnak s az arra hivatott tényezők, különösen *Molnár* József igazgatósági elnök és *Glós* Arthur vezérigazgató, mindent elkövetve munkálkodnak a fürdő emelésén. — Elfogadtattott a jóváhagyatott, az évi mérleg, melyből kiténik, hogy a múlt évi tiszta jövedelem 15787 kor. 71 fill. Ennek beszámításával az évi nyereség és veszteség egyenlege: 30893 kor. 42 fill. Elfogadta a közgyűlés az igazgatóság azon indítványát, hogy a rendelkezésre álló 15787 kor. 71 fillerből 8000 korona az összes eddigi szelvények bevonása mellett a részvények múlt évi szelvényeinek darabonként 40 koronával beváltására fordítsanak. E kifizetés a rimaszombati takarékpénztárnál fog eszközöltetni. A fennmaradt 7787 kor. 70 fill. az építési költségek részbeni fedezésére fordítatik. — Megbizatik az igazgatóság a társaság ingatlan vagyónának nagy munkával járó leltárainak összeállításával. — A közgyűlés megadja a felmentvényt úgy az igazgatóságnak, mint a felügyelő bizottságnak munkálkodásukért, a részvénytársaság érdekében kifejtett odaadó buzgóságukért hálás köszönetet mond. — *Samarjay* János indítványát, hogy a Balog vagy Rima folyó mentén alkalmas helyen az egészségesek használatára nyári fürdőtelep rendeztessek s hogy a neuralgikus betegek gyógykezelésére szükséges fekvő helyek készítsenek, a közgyűlés ez indítványokat elfogadja és annak foganatosításával az igazgatóságot bizza meg. Délben a részvényesek meghívott előkelő vendégekkel együtt kedélyes ebédnél találkozott, hol a legjobb kedvben voltak késő estig. Természetesen nem volt hiány, talpraesett pohárköszöntőkben sem.

Kiadódóvó majális. Mult vasárnap megvolt az apróságok végtelen nagy öröme, pedig reggel még ugyancsak bánatosan tanulmányozták az égboltozatot, mely erősen be volt borulva. Aztán mégis kiderült, s délután 1/2 3-kor a kicsinyek *Nádasz* Sarolta óvónó vezetése és muzsikaszó mellett kivonultak a Széchenyi-kertbe, hol már szép számú közönség gyűlt össze, — hogy gyönyörködjenek a kis „óvodások” mulatságban. Verseltek, daloltak, táncoltak a kicsinyek, aztán jutalmakat kaptak az arra érdemesek. A mulatság estig tartott és sikerével mindenki meg lehetett elégedve.

Halálos baleset. A Nyustya mellett épülő Gerster és Veszter-féle mágnezit-gyárnál végzetes baleset történt e napokban. Az állványkészítésnél foglalatokodó *Rohács* János ács ugyanis — valószínűleg ittas állapotban — a mintegy 5 méter magas állványról fejével lezuhant oly szerencsétlenül, hogy a nyakcsigolyája és mellcsontja eltört és súlyos sérüléseibe a javakorabeli — 40 éves — ember harmadnapra belehalt. Az esetet bejelentették a bírósághoz, mely a törvényszéki boncolást elrendelte. Ez folyó hó 13-án ment végre a nyustyai temetőben. Érdekes, hogy mintegy 3 hét előtt Tiszolozon ennek a most elhunyt *Rohács*nak öt napos gyermekén kellett törvényszéki boncolást végezni, mert az lúg által megmérgezve halt el, s ez ügyben szigorú vizsgálat indult meg.

Nyári mulatság Tiszolozon. A m. á. v. Tiszolozon állomásának állomási, fűtőházi és vonatkiszérő sze-

mélyzete együttesen folyó hó 29-én a fogas-rudas vasuton fekvő *Gömörvág* állomás közelében Selsik Ipoly állomási főnök védnöksége alatt nyári táncmulatságot rendez, melyre már székküldte a meghívót a rendezőség. A mulatságra városunkból is sokan készülnek, s a fényes siker — ha csak az idő kedvező lesz — minden tekintetben biztosítva van. A résztvevők még ma — 20-án — jelentkezhetnek az állomási főnöknek Tiszolozon.

Három vármegye ifjuságának mulatsága.

Abauj-Torna, Borsod és Gömör-Kishontvármegyék ifjusága Miskolczon, folyó hó 28-ikán (pénteken) jótékony-célú „Péter-Pál junialis” rendez, melyre csinosan kiállított meghívók küldettek szét. Minden megyéből van 3 elnök, 10 alelnök és 100 rendező. A „Péter-Pál junialis”-t, melynek rendezése a jövő évekre is tervbe van véve, kedvező idő esetén a városi népkertben este 7 órakor, kedvezőtlen idő esetén pedig a Korona-szálló emeleti termében este 8 órakor okvetlen megtartják. Bizonytalan idő esetén vörös talragaszok útján értesítik a közönséget a mulatság helyéről. A zenét a es. és kir. 5-ik gyalogezred és *Radies* Lajos zenekara szolgáltatja; az előbbi szünóra alatt programmszerű hangversenyt rendez. A rendezők megyéik színeiből összeállított jelvényeket este a pénztárnál vehetik át. A tiszta jövedelem a három vármegye közt megfelelően elosztva jótékony-célokra fordítatik. Kérk a hölyveket, hogy lehetőleg egyszerűen öltözzék (creton v. batiszt) szíveskedjenek megjelenni. Azok, akik meghívót tévedésből nem kaptak, de arra igényt tartanak, ez iránti megkeresésüket Gömör-Kishontból: dr. *Institoris* Endre (Rimaszombat) urhoz intézzék. Belsőjejegyek csak este a pénztárnál válthatók. Személyjegy: 3 kor.; családjegy (4 személyig): 7 korona. A mulatság díszelnöke: *Báro Vay* Elemér, Borsodvármegye főispánja. Gömör-Kishontvármegyéből: elnökök: br. *Babarczy* Géza, *Bornemisza* Elemér, *Fáy* Antal; — alelnökök: dr. *Baksay* Dezső, dr. *Dienes* Gyula, dr. *Mihalik* Dezső, dr. *Institoris* Endre, dr. *Fülöp* Dezső, *Máriássy* István, *Lengyel* Iván, *Szabó* Elemér, *Szelezsényi* Árpád, *Ragályi* István. — Rendezők: *Baksay* József, *Bárdossy* Miklós, *Diószeghy* Dezső, *Dobozy* István, *Dráskóczy* István, *Dráskóczy* Viktor, *Fábry* Zoltán, *Fekete* Pál, *Felely* Ferencz, *Fodor* István, *Forberger* Andor, *Glauf* István, ifj. *Glauf* Pál, *Groó* Béla, *Guldenfinger* Elemér, *Hamaliár* Lajos, *Hámos* József, ifj. *Hevessy* László, dr. *Hóinka* Tivadar, *Hubay* Béla, *Illés* Ödön, *Jekkefalussy* István, *Kern* Rezső, *Kossuth* László, *Kolbenhegy* Gyula, *Komáromy* István, ifj. *Kubinyi* Andor, dr. *Kubinyi* János, *Kubinyi* Zoltán, *Liszka* Károly, *Liszka* Viktor, ifj. *Lokesánszky* Lajos, *Lovass* Árpád, *Langhoffer* Viktor, *Lossonezy* Kálmán, *Majtán* Andor, *Makray* Aladár, *Makray* Jenő, *Markó* Aladár, *Maurer* Oszkár, *Márkus* Aurél, dr. *Mészáros* István, *Molitorisz* Zoltán, *Okolicsányi* Ágoston, *Okolicsányi* János, *Nagy* Pál, *Pazar* Miklós, *Pongrácz* Pál, *Porubszky* Imre, *Prékopa* Rezső, dr. *Radvánszky* György, *Raisz* Dezső, *Remenyik* Aladár, *Schulcz* Sándor, *Soldos* Béla, *Stelkovich* István, *Szakall* Kálmán, *Szakall* Miklós, ifj. *Szontagh* József, ifj. *Szontagh* Zoltán, *Terhes* Samu, ifj. *Törköly* József, *Törköly* László, *Vozáry* Béla.

Évzáró ünnepély Dobsinán. A dobsinai áll. polg. fiúiskolában a tanévet befejező záróünnepélyt folyó hó 22-én szombaton a következő sorrenddel tartják meg: a) reggel 7 órakor háláadó istentisztelet a róm. kath. és ág. hitv. ev. templomokban; b) reggel 8 órakor évzáró ünnepély az intézet tornacsarnokában (jelentés az önképzőkör működéséről, szavaltatok, dalok, jutalomdíj kiosztás); c) reggel 9 órakor disztornázás; d) reggel 10 órakor bizonyítványok kiosztása.

Színészet. *Földesi* Sándor színigazgató megérkezett jól szervezett társulatával s szombaton este a „Három Rózsa” termében megkezdődtek az előadások a „Kis szökevény” című hatásos operettel. A szép zenéjű darab, melyben az operette-személyzet bemutatkozott a jó előadás nagyobb közönséget érdemelt volna. Másnap, vasárnap *Géczy* István népszínműve „Az anyaföld”, héttón „Bees-telenek” szintű adatot szintén kevés számú közönség előtt. — A társulatról már most megírhatjuk, hogy tagjai között néhány kiváló erő van, kiknek nevei a vidéki színészet terén eléggé ismerős s játéku magas színvonalon áll. Az énekesnők: *Szepe* Zsidi, *Léay* Margit gyorsan meghódították azt a kis közönséget, mely szép hangjukban gyönyörködött. *Murányi* Juliska és *Niczkiné* Ilona a színműben tűntek ki, előbbi különösen a „Bees-telenek” című színműben mutatott nagy drámai tehetséget. — A férfiak közül eddig *Viola* József, *Kalmár* Gyula és *Tukoray* Loránt a vidék egyik jeles régi színésze tűnt ki. — A zenekar élén *Palotai* Andor áll, kit városunk színpártoló közönsége már ismer. — *Kedden* a „Tartalékos férj” bohózat mókáin mulatott a kis számú közönség. Igazán elismerést érdemelnek a színészek azért is, hogy palástolni tudják kedvetlenségüket, s egész odaadással igyekeznek az estét kellemessé tenni. Ez esti előadásban *Polgár* Béla — ki szintén régi jó ismerősünk — elemében volt. *Tukoray* Loránt, *Kóhalmi* Andor, *Eöry* Béla, *Niczkiné*, *Murányi* Juliska és *Rónai* Hermin jól megállták helyüket, különösen a férfiak hálás szerepükben állandó derűségben tartották a hallgatóságot. — Tegnap szerdán este *Herczeg* Ferencz „*Ocskay brigadéros*”-a került színre, miről jövő számunkban szólunk. — Kívánatos volna, ha a nagyközönség méltányolná a színészek törekvéseit, pártolná megjelenésükkel a színtársulatot. Öszintén mondhatjuk, gyönyörködünk minden estén játékaikban s bizvást ki-jelenthetjük, hogy *Dobó* és *Dajka* társulata óta ily jól szervezett társulat még nem időzött városunkban. Az bizonyos, hogy a nyári idény nem éppen alkalmas arra, hogy az ember zárt helyiségben izzada élvezzen, s éppen ezért kívánatos volna, ha az igazgatóság gondoskodnék nyári szinkör felállításáról, azt hisszük, ez nagy nehézségekbe nem ütközik.

Kegyetlen bosszú. *Katrenyák* György drabszkói származású mindenes mult pénteken a csendes alvó ifj. *Gácsik* András 19 éves juhász bojtárt, ki őt állítólag valami kis csengetyű miatt történt öszszelalkozás közepén potonútította, orozva megtámadta, s hátulról fejszével fejbe vágta. A legény vértől borítva összeesett, mire a tettes egy közel levő bokor alá vonszolta áldozatát, hogy elrejtse. A szerencsétlen *Gácsik* ott találták meg másnap s beszállították a vármegyei kórházba, hol tüstént gondos ápolás alá vették, s remélhető, hogy súlyos sebéből fel is fog gyógyulni. A tettest letartóztatták s a vizsgálat az ügyben megindult.

Uj pénzintézet. Tornallyán — mint értesülünk — Hevesy Bertalan elnöklete alatt már megtartották az új pénzintézet létesítésére vonatkozó alakuló közgyűlést s kimondták, hogy az új intézet „*tornallyai kereskedelmi és iparbank*“ ezimel részvényeken fog alapulni. Ezek jegyzése f. évi szeptember hó 1-ig eszközölhető.

Orvosok- és természettudósok vándor-gyűlése. A magyar orvosok és természettudósok 1901 évi XXXI. vándor-gyűlése *Bártfán* lesz, az ősrégi város közönsége nagyban készül vendégeinek méltó fogadására. A gyűlést augusztus hó 20—25 napjain tartják meg. Mint halljuk, vármegyénkől is többen fognak résztvenni a gyűlésen.

Egészségügyi kimutatás. A vármegye tisztii főorvosának május havi jelentése szerint a május 1-től május 31-ig terjedő időszakban előfordult fertőző megbetegedések: *Vörheny:* Rozsnyó 1, Polonka 2, Nándorhuta (Sunjác) 3. — *Kanyaró:* N.-Röcze 1, Füge 20, Királyi 1, Naprágy 11 (megh. 1), Tornallya 1. — *Hök-hurut:* Betlér 21, K.-H. Varallya 13 (megh. 1), Lekenye 3. — *Roncsoló toroklob:* N.-Röcze 1, K.-H. Hosszurét 1. — *Felső mirigy-lob:* Jolsva 2, Rozsnyó 6, Ajnácskó 23. Béna 1. — *Hasi hagyomány:* Rimaszombat 2, Cserencsény 1, Haesava 1, Klenócz 1, Nyustya 1, Rimabrézó 1, Aggtelek 1 (megh. 1).

Élelmezési cikkek szállítása. A cs. és kir. 5. gyalogezred élelmezési bizottsága pályázatot hirdet az egri közös hadseregbeli csapatok részére 1901. évi szept. 15-től 1902. október 31-ig szükséges hus, zsír, liszt, főzelék stb. szállítására. Erre az érdekelteket a miskolci kereskedelmi és iparkamara azzal figyelmezteti, hogy csak irásbeli és mintákkal felszerelt, a megbízhatóságot igazoló ajánlatok, melyek f. évi június hó 27-ig nyújthatók be Miskolcra a nevezett élelmezési bizottsághoz, vétetnek figyelembe.

A mult évi termés. A „Földmívelési Értesítő“ legutóbbi száma közli a kir. központi statisztikai hivatal kimutatását Magyarország buza, rozs, árpa, kétszeres, zab, tengeri és burgonya terméséről az 1900-ik évben. E kimutatásból *Gömörvármegyére* vonatkozó következő adatokat adjuk:

Oszi buza: learattatott 22.730 hektár; termett átlag egy hektáron 9.22 mm. Összesen 209.485 mm.
Tavaszi buza: learattatott 605 hektár; termett átlag egy hektáron 8.02 mm. Összesen 4.854 mm.
Oszi rozs: learattatott 10.869 hektár; termett átlag egy hektáron 6.68 mm. Összesen 72.624 mm.
Tavaszi rozs: learattatott 908 hektár; termett átlag egy hektáron 7.28 mm. Összesen 6.613 mm.
Kétszeres: learattatott 90 hektár; termett átlag egy hektáron 8.16 mm. Összesen 735 mm.
Oszi árpa: learattatott 270 hektár; termett átlag egy hektáron 10.55 mm. Összesen 2.849 mm.
Tavaszi árpa: learattatott 8.113 hektár; termett átlag egy hektáron 9.58 mm. Összesen 77.719 mm.
Zab: learattatott 16.725 hektár; termett átlag egy hektáron 6.61 mm. Összesen 110.655 mm.
Tengeri: letöretett 3.159 hektár; termett átlag egy hektáron 10.41 mm. Összesen 32.887 mm.
Burgonya: kiszedetett 8.881 hektár; termett átlag egy hektáron 81.31 mm. Összesen 722.244 mm.

Szállítás a honvédség részére. A Jolsván állomásozó honvédsapat 1901. évi október hó 1-től 1902. évi szeptember hó 30-ig szükséges lótap- és ágyszalma, továbbá 1901. évi szeptember hó 1-től 1902. évi augusztus hó 31-ig szükséges tüzi fának szállítása iránt a m. kir. pozsonyi IV. honvéd kerületi parancsnokság nyilvános árlejtést hirdet. A szállítás iránti ajánlatok f. évi augusztus hó 7-én d. e. 10 óráig a m. kir. 16. honvéd gyalogezred 3. zászlóaljához beküldendők. A szállításra vonatkozó feltételek a m. kir. pozsonyi IV. honvéd kerületi hadbiztossági osztályában és a 16. honvéd gyalogezred 3. zászlóaljánál naponként bárki által megtekinthető és ugyanett ezen feltételek füzete darabonként 14 fillérért is beszerezhető.

Nyilvános számadás. A rimaszombati katolikus olvasó-egylet által folyó évi május hó 29-én felében a Rimaszombatban felállítandó apáca-zárda javára rendezett majális bevétele . . . . . 442 korona 50 fillér.
Kiadása . . . . . 260 korona 58 fillér.

Maradvány . . . . . 161 korona 92 fillér.
Felülfizettek a következők: Szeman Endre 9 korona, Kalocsay Lajos 4 korona, Boczko Dániel, Kolbay Sándor, Lévy András 3—3 korona, Badinyi Gyuláné, Csutor Paula, Tóth József (ács) 2—2 korona, dr. Cziner Miksa, Gallusz Péter, Hanko N., Juraskó Jakab, Kapor János, Kovács Zsigmond, Petró József, idb. Rábely Miklós, Rakottyay Danó, Rakottyay Lajos, Rentka János, Somogyi Géza, Stolez Zsigmond, Schulhof Pál, Timko László, idb. Uhrin János, ifj. Uhrin János, Uthy Antal, Zsuffa Kálmán 1—1 korona, Bód Imre, idb. Mérész János, N. N. 40—40 fillér, Bombik György és N. N. 20—20 fillér. Összesen 48 korona 60 fillér. — A rimaszombati kath. olvasó-egylet ez uton fejezi ki hálás köszönetét a nagylelkű felülfizetéseikért.

Eladó ház.

Rimaszombatban, **Kossuth-utca 41. sz.** ház, igen szépen rendezett udvar és kerttel, azonnal eladó. Bővebbet **Andrássy László** tulajdonosnál.
1—*

Kiadó bolt.

Rimaszombatban, az Erzsébet-téren levő 21 számú ház bolthelyisége lakással — a melyet ekkoráig **Lakner Emil** divatárkereskedő bérelt — bármely naptól hasznos-berbe kivehető.
Bérelni szándékozók a feltételeket megtudhatják **id. Gasko János** tulajdonostól.
2—*

RÁNK-FÜBED

gyógyfürdő.

Az eperjes—tokaji trachit hegység keleti oldalán, 392 méternyire a tenger színe fölött, Kassától 2½ órányira, nagy ki-terjedésű erdősegtől övezve

Fürdőidény: **május 15-től szeptember 15-ig**
A fürdő időszaki szőköktüja a

Magyar Geysir,

egyedüli a maga nemében az egész kontinensen. Ezenkívül van még a fürdőnek **három ásványvíz-forrása** és víz-vezetéke, kitűnő ivóvízzel. A **Geysir vize csusz és köszvényes bántalmak**, valamint **gyomor- és bélbajok ellen**, a többi források vizei pedig **vérszegénység, sápkor, gyomorhurut, gégehurut**, stb. ellen sikerrel használatnak. **Egészséges tiszta levegője s enyhe éghajlata** miatt üdülék- és lábadozóknak különösen ajánlható. **Allandó zenekar.** — **Naponta hangversenyek.** **Társasjátékok.** — **Lawn-tennis.** — **Kirándulások.** — **Posta helyben** — **Vasuti állomás Kassán.** — **Kassa és a fürdőhely között társaskoosi közlekedés.** — **Kényelmes lakások** — **Szokatlanul olcsó árak.** — **Kitűnő konyha.** — Bővebb felvilágosítással szolgál **SCHWARCZ LAJOS**, kinestári bérlő.

Arverési hirdetés.

532 sz. — Alólírott bir. végrehajtó ezenel köz-իրre teszi, hogy a rimaszombati kir. Törvényszék 1901. évi 3165. számú végzése következtében **Süteo István** ügyvéd esődtömég gondnok által képviselt vagyombukott **Mandl I. L.** esődtömégéhez tartozó s 1056 kor. 48 fillérben feltüntetett kint lévő könyv-követelések nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésen a rimaszombati kir. járásbírósig 1901. évi V. 392. sz. végzése folytán a feltüntetett könyv-követelések Rimaszombatban a kir. járásbírósignál az **1901 évi június hó 28-ik** napján delután 3 órakor a legtöbbet ígérőnek azon feltételek alatt fognak eladtni, hogy ezen követelések fenállósága és behajthatóságáért a esődválasztmány felelősséget nem vállal.

A feltár alólírott bir. végrehajtónál megtekinthető. Kelt Rimaszombatban, 1901. évi június 17-én.

Gasko, kir. jbir. végrehajtó.

Értesítés.

Van szerencsém Gömörvármegye s a szomszédos vármegyék mélyen tisztelt ur közönségének szives tudomására adni, hogy **Losonczon, évtizedek óta fennálló**

kocsigyártó üzletemben

a raktáron levő különféle kocsikat, ugymint **nyitott és fedeles hintókat, valamint kucsir-kocsikat és magyar szekereket** tulhalmozottság miatt **tetemesen leszállított áron** eladás alá bocsájtom.

Midőn ezen kedvező körülményre Gömörvármegye s a szomszédos vármegyék igen tisztelt uri közönségének szives figyelmét felhívom, egyuttal megjegyzem, hogy az általam gyártott kocsik szakszerű kiviteléről jó hírnevem kezeskedik.

Szives megkereséseket kér

teljes tisztelettel

MURAKÖZY ISTVÁN,

kocsigyáros Losonczon.

Tanulóul

az iskolai év befejeztével egy 13—14 éves fiu, ki magyarul jól olvasni és helyesen írni tud, **Rábely Miklós** könyvnyomdájában felfogadtatik — Helyben lakók előnyben részesülnek.

FLEISCHER és TÁRSA

gépgyára és vasöntődéje Kassán, Vám-utca 11. szám.

Ajánlja a t. gazdaközönségnek a legújabb tapasztalatok szemmel tartásával czélszerűen s gondosan gyártott johirnevi gépeit a **nyári idényre**, nevezetesen:

Cséplőkészleteit könnyű járással járgány vagy gözmozdony általi hajtásra.

Kézi cséplőgépeit, járgányhajtásra is alkalmazva, szalmazarózi készülékkel vagy anélkül. **Backer és magtár-rostait**, továbbá mindennemű **szivattyukat, gőz-gépeket és gőzkazánokat, szesz-gyár-berendezéseket**, m. p.: **Henze-fűzők, kavaró készülékek, maláta- és burgonya-fűzőket, malomberendezéseket** stb.

➡ Gépgyárunk gyártmányainak **jelentékeny készletet tartjuk állandóan.** ➡ **Gazdasági gépeink képes, valamint öntődéni gyártmányai árjegyzékét ingyen és bérmentve küldjük.**

